

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.10.2003
KOM(2003) 587 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

**OM STØTTE TIL UDVIKLINGEN AF DEN PRIVATE SEKTOR I
MIDDELHAVSOMRÅDET**

{SEK(2003) 1110}

1. INDLEDNING

Det Europæiske Råd i Læken den 14. og 15. december 2001 opfordrede Rådet og Kommissionen til at undersøge mulighederne for at oprette en Euro-Middelhavs-bank for Udvikling. Efter denne anmodning vedtog Kommissionen den 27. februar 2002 en rapport til Rådet om "En ny Euro-Middelhavs-bank¹". Rapporten, der behandlede forskellige optioner, anbefalede, at der oprettes et datterselskab, hvor EIB har majoritetsinteressen, og som skal dække Bankens virksomhed i Middelhavsområdet.

Kommissionen, medlemsstaterne og EIB var enige om, at manglen på udvikling og investeringer i den private sektor i Middelhavsområdet var en afgørende hindring for at opnå højere vækstrater og for regionens langsigtede økonomiske udvikling, og at projekter i den private sektor skulle have førsteprioritet i EU's investeringsstøtte til regionen.

I marts 2002 besluttede Økofin og Det Europæiske Råd i Barcelona at øge EIB's eksisterende virksomhed i området gennem oprettelse af en facilitet inden for rammerne af Banken. De konkluderede imidlertid, at spørgsmålet om, hvorvidt denne facilitet skulle inkorporeres i et EIB-datterselskab, burde tages op til vurdering efter et år. I konklusionerne fra 14. marts 2002 anfører Økofin: "*På grundlag af en evaluering af facilitetens resultater og under hensyntagen til udfaldet af konsultationerne med vore partnere i Barcelona-processen vil en beslutning om at oprette et datterselskab med EIB som hovedaktionær, som specielt skal være rettet mod vore Middelhavspartnerlande, blive overvejet og truffet et år efter facilitetens indførelse*".

Den nye facilitet er et vigtigt instrument i en bredere sammenhæng inden for Euro-Middelhavs-partnerskabet, der blev lanceret i Barcelona i november 1995. Formålet med den økonomiske og finansielle søjle i Barcelona-processen er at skabe et område med fælles velstand gennem en gradvis etablering af et frihandelsområde mellem EU og dens partnere og mellem Middelhavspartnerne selv, fulgt op af en væsentlig finansiell støtte fra EU med henblik på at fremme den økonomiske overgang i partnerlandene og afbøde de sociale og økonomiske konsekvenser af denne reformproces. I marts 2003 foreslog Kommissionen i sin meddelelse til Rådet² om "det bredere europæiske naboskab" en ny ramme for forbindelserne med Den Europæiske Unions østlige og sydlige naboer, idet de tilbydes at deltage i det indre marked mod at gøre konkrete fremskridt, der kommer til udtryk i fælles værdier og faktisk gennemførelse af politiske, økonomiske og institutionelle reformer. FEMIP (lånefaciliteten for investeringer og partnerskab mellem EU og Middelhavsområdet) eller en mulig Euro-Middelhavs-bank - afhængig af Rådets beslutning om dette spørgsmål - blev identificeret som et af de instrumenter, der kan forventes at bidrage til udviklingen af et velstående nabo område.

Faciliteten blev operationel fra 1. september 2002 og blev officielt lanceret på et møde i Barcelona den 18. oktober 2002. På dette møde benyttede man lejligheden til at nedsætte et udvalg for politisk dialog og samordning (PDCC), der er et rådgivende

¹ Ref. SEK(2002) 218.

² KOM (2003) 104 endelig af 11.3.2003.

organ, der også skal tjene som forum for diskussioner om investeringsklimaet for den private sektor, og som træder sammen to gange om året. Medlemsstaterne, Kommissionen og også Middelhavspartnerne og de internationale finansielle institutioner er repræsenteret i dette udvalg. Udvalgets andet møde blev holdt den 3. april 2003 i Istanbul.

Den gennemgang, som Rådet anmodede om i marts 2002, forventes nu at finde sted i efteråret 2003, dvs. et år efter lanceringen af FEMIP. For at fremme denne gennemgang iværksatte Kommissionen en udvidet konsekvensanalyse af FEMIP. Konsekvensanalyser anvendes af Kommissionen som et middel til at forbedre kvaliteten af processen til udvikling af politikker og gennemføres for alle vigtige initiativer³. Rapporten om den udvidede konsekvensanalyse fra Kommissionens tjenestegrene blev afsluttet i september 2003. Efter en gennemgang af status quo for FEMIP foretages der en vurdering af de to centrale optioner - at udvikle FEMIP eller oprette et datterselskab - og af den potentielle virkning på en række kriterier. Formålet med en udvidet konsekvensanalyse er ikke at drage politikkonklusioner, men at tilvejebringe facts og en analyse af optionerne og deres virkning, sådan at implikationerne af de politikvalg, der skal træffes, klarlægges.

Kommissionen rådførte sig med de vigtigste interessenter i denne proces, specielt Middelhavspartnerne. En del af sidstnævntes repræsentanter stillede spørgsmål om, hvad der kendetegnede optionerne, og hvad valget indebar, men de interessenter, der udtrykte en mening, anerkendte, at et datterselskab ville give bedre muligheder for ejerskab og sende et stærkt og synligt signal om politisk commitment. Nogle spurgte specielt om priserne på de produkter, som et datterselskab kunne tilbyde sammenlignet med vilkårene, som de er i dag med FEMIP.

På baggrund af resultaterne af denne fremadskuende udvidede konsekvensanalyse og i lyset af den begrænsede erfaring med FEMIP er formålet med denne meddelelse at tilvejebringe elementer, der vil give Rådet mulighed for at træffe den beslutning, det bebudede i marts 2002. På baggrund af behovet for at stimulere udviklingen af den private sektor i Middelhavsområdet indeholder meddelelsen en gennemgang af de forskellige options relative fordele og en vurdering af deres omkostninger og giver anbefalinger om de mulige veje fremad.

2. PRIORITETEN ER AT UDVIKLE DEN PRIVATE SEKTOR

I det sidste tiår har den økonomiske vækst i Middelhavspartnerlandene ikke være tilstrækkelig til at absorbere den voksende arbejdsstyrke. Den manglende udvikling af den private sektor⁴ er en central forklaring på denne situation, som er forværret yderligere i de sidste to år. At øge den private sektors rolle i området bør derfor være et centralt mål for udviklingen på mellemlang og lang sigt. Navnlig SMV har behov for at få adgang til hensigtsmæssige finansielle produkter, der kan dække deres investeringsbehov.

Landene i regionen har været langsomme til at flytte tyngdepunktet fra staten til markederne, og i mange lande som Syrien, Algeriet og Egypten er staten fortsat stærkt involveret i den reale og finansielle sektor, hvilket ikke fremmer

³ Meddelelse fra Kommissionen om konsekvensanalyse af 5.6.2002, KOM(2002) 276.

⁴ Ved virksomheder i den private sektor forstås virksomheder, der kontrolleres af private aktionærer.

investeringerne. Privatiseringen er generelt gået langsomt, men det er kun et aspekt ved den private sektors udvikling. De eksisterende virksomheder, særlig SMV, er ikke godt rustet til den voksende internationale konkurrence, og der er behov for betydelige investeringer for at øge deres produktivitet. Nye virksomheder finder det svært at komme ind på markedet, og reformprocessen er forsinket eller gået i stå. I Middelhavsområdet er der et stort behov for at modernisere selskabslovgivningen, investeringsreglerne samt told- og skattereglerne. Svage retlige rammer (håndhævelse af kontrakter, ejendomsrettigheder) bidrager til usikkerhed og lave investeringer. De udenlandske direkte investeringer i Middelhavsområdet har været lave efter international standard og har ikke fulgt med den globale vækst i de internationale kapitalstrømme. En sammenligning mellem de nuværende investeringsbehov og udbuddet af kapital i Middelhavspartnerlandene viser, at der er en stor skævhed, idet det er vanskeligt at mobilisere langfristede investeringsmidler.

Hovedansvaret for de nuværende vilkår for den private sektor og dens fremtidige udvikling ligger hos partnerlandene. De bør fremme udviklingen af den private sektor ved at etablere erhvervsvenlige rammebetingelser og strømline den ofte alt for store offentlige sektor. En velfungerende sektor for finansielle tjenesteydelser er også en grundlæggende betingelse for at kunne stimulere investeringerne i den private sektor. Vanskelighederne for de lokale virksomheder i den private sektor gør det imidlertid endnu vigtigere at have et instrument, der fra udbudssiden kan tilvejebringe kapital, og som kan klare udfordringerne i et vanskeligt miljø. SMV's adgang til kapital, specielt langsigtede instrumenter, er fortsat meget begrænset, og det er et spørgsmål, der bør tages op. Blot at vente på en ændring på efterspørgselsiden vil ikke give hurtige resultater.

Udviklingen af den private sektor er et nøgleelement i EU's politik over for Middelhavslandene, hvilket klart fremgår af Barcelona-erklæringen og de bilaterale associeringsaftaler. I henhold til aftalernes økonomiske ramme skal handelsliberaliseringsforanstaltninger stimulere investeringerne i den private sektor og dermed øge Middelhavslandenes konkurrenceevne og vækstudsigter. EU og Middelhavspartnerne har brug for et dynamisk instrument og dynamiske forbindelser, der kan understøtte transaktionerne i den private sektor gennem praktisk rådgivning fra private banker og tilvejebringelse af kapital og på længere sigt hjælpe til at udvikle de indenlandske markeder for langsigtet långivning. Det generelt ugunstige klima for den private sektor i området gør det endnu mere nødvendigt at skabe et skræddersyet instrument til udviklingen af den private sektor.

Kommissionen finder derfor, at FEMIP's mandat for den private sektor spiller en vigtig rolle. Støtte til udviklingen af den private sektor blev allerede anset for at være førsteprioritet i Kommissionens rapport til Rådet fra februar 2002. EIB og medlemsstaterne var enige med Kommissionen, og Økofinrådet⁵ anerkendte i marts 2002 behovet for at stimulere udviklingen af den private sektor i Middelhavspartnerlandene for at fremme en højere økonomisk vækst, der er konsistent med væksten i arbejdsstyrken i området. Indførelsen af FEMIP var et meget vigtigt første skridt, navnlig fordi det var første gang, at der blev truffet beslutning om en ændring af det finansielle samarbejde mellem EU og Middelhavslandene i retning af finansiering af den private sektor.

⁵ Konklusioner fra Økofinrådets møde den 14. marts 2002.

3. UDVIKLINGEN AF EU'S FINANSIELLE SAMARBEJDE MED MIDDELHAVSOMRÅDET: TO OPTIONER

Der skal nu i forbindelse med den kommende gennemgang i Rådet træffes beslutning om, hvilket instrument - FEMIP eller et datterselskab - der er mest egnet til at ledsage og accelerere denne ændring af foranstaltningerne i Middelhavsområdet med henblik på at udvikle den private sektor.

Til dette formål analyseres to hovedoptioner. Den første option, at udvikle FEMIP, bygger derfor på den antagelse, at FEMIP's eksisterende operationer fortsættes og udvikles yderligere. Den anden option er at lade hele eller en del af FEMIP's portefølje blive overtaget af et datterselskab med EIB som hovedaktionær.

De to optioner

Den første option er at videreudvikle den nyligt oprettede facilitet med mandat til at udvikle den private sektor. Dette vil medføre eventuelle justeringer af EIB's finansielle politik, specielt med hensyn til dens virksomhed i Middelhavsområdet. Efter denne option skal FEMIP forblive en afdeling inden for Banken, forvaltet af Bankens personale som i øjeblikket, men eventuelt med en større bemanding. FEMIP skal fortsætte sin virksomhed og udvikle sine produkter så meget som muligt inden for rammerne af EIB, dvs. dennes vedtægter og finansielle politik. Faciliteten skal fortsætte i overensstemmelse med Rådets långivningsmandater, i øjeblikket med EU-budgettet som garanti og med bidrag fra EU-budgettet til først og fremmest teknisk bistand til dens virksomhed, transaktioner med risikovillig kapital og rentesubsidier til miljøprojekter. Transaktionerne skal fortsat forvaltes centralt fra Luxembourg, med få regionale kontorer og landekontorer.

Den anden option er at oprette et datterselskab med EIB som hovedaktionær. Efter denne option skal EIB's portefølje i Middelhavsområdet helt eller delvis overtages af datterselskabet. Det nye datterselskab skal have eget personale, egne vedtægter og egen finansiell politik og - ligesom FEMIP - mandat til at udvikle den private sektor. Personalet skal forøges væsentligt for at muliggøre en ressourcekrævende udvikling af dets transaktioner i den private sektor. Det nye selskab skal have et bredt udbud af finansielle produkter. Det skal have en profil, der ligner de multilaterale udviklingsbankers, særlig med hensyn til økonomisk stilling og kapitalbase for at sikre en status som bedste kreditor og en AAA-rating. Virksomheden skal forvaltes centralt fra hovedkontoret, mens lokale landekontorer spiller en vigtig rolle. Tanken er, at EIB skal have aktiemajoriteten, men at kapitalen også skal være åben for medlemsstaterne, Det Europæiske Fællesskab og Middelhavspartnerne. Denne åbne aktionærstruktur skal afspejles i ledelsen.

Ved analysen af disse to hovedoptioner måtte der gøres antagelser om deres forskellige karakteristika. Disse antagelser betyder ikke nødvendigvis, at den option, som Rådet til sidst vælger, bør have disse karakteristika, f.eks. fordi der er overlapninger mellem begge optioner, og fordi visse karakteristika kan udvikles med tiden eller afhænge af politiske, institutionelle eller budgetmæssige hensyn.

3.1 FØRSTE OPTION: OPRETHOLDELSE OG UDVIKLING AF FEMIP

Oprettelsen af FEMIP

EIB har lang erfaring i Middelhavsområdet og har opbygget en portefølje, der udgør omkring 10 mia. EUR til godkendte projekter, og et forretningsnetværk, som i

øjeblikket gør det til en af hovedaktørerne blandt de internationale finansielle institutioner, der er aktive i regionen. Etableringen af FEMIP som et EIB-instrument, som besluttedes i 2002, gjorde, at Banken kunne opretholde kontinuiteten i sin virksomhed i Middelhavsområdet, og at Middelhavspartnerne kunne drage fordel af EIB's operationelle kapacitet og gunstige udlånsvilkår. Banken yder lån til modtagere i partnerlandene i henhold til mandat fra Rådet. Det nuværende mandat opererer med en udlånsramme med EU-budgetgaranti på op til 6,4 mia. EUR for perioden 2000-2007 og er i øjeblikket genstand for en midtvejs gennemgang. Inden for rammerne af det generelle mandat til långivning uden for EU yder Banken også lån til Tyrkiet i henhold til et særligt handlingsprogram (op til 450 mio. EUR) og Terra-programmet (op til 600 mio. EUR). Ud over dette generelle mandat blev der inden for rammerne af EIB i 2000 oprettet et særligt rammebeløb på 1 mio. EUR efter Det Europæiske Råd i Nice, der - uden fællesskabsgaranti - skal anvendes til at finansiere store transregionale projekter inden for transport, energi og miljø i regionen.

Hovedparten af denne virksomhed er traditionelt faldet på den offentlige sektor. For en række projekter, der ikke dækkes af en statslig garanti, anvender Banken risikodelingsmekanismen, hvilket betyder, at Banken dækker den kommercielle risiko på forretningsmæssige vilkår, mens den politiske risiko dækkes via EU's budget. Risikodelingen tegner sig i øjeblikket for 15 % (omkring 4 % uden Tyrkiet) af Bankens udlånsvirksomhed i regionen på grundlag af mandater eller tilsvarende grundlag, hvilket skal sammenlignes med Rådets målsætning på 30 % for transaktioner i henhold til det samlede eksterne mandat i hver enkelt region. Projekter, der finansieres med "globallån" gennem finansielle institutter, bidrager også til udviklingen af den private sektor, idet SMV er de vigtigste endelige modtagere af finansieringen, selv om de finansielle institutter er offentligt ejede banker. Bankens kombinerede aktiviteter til fordel for udviklingen af den private sektor, herunder selskabslån og globallån på grundlag af egne midler og risikokapital på grundlag af EU-budgetmidler, har alt i alt i de sidste tre år repræsenteret omkring 30 % af Bankens virksomhed i Middelhavsområdet.

For at udvikle FEMIP etablerede Banken FEMIP-afdelingen som et omkostningscenter og øgede dens personale. I midten af 2003 arbejdede 25 personer udelukkende med FEMIP (og omkring 25 yderligere heltidsansatte fungerede i Banken som en støttefunktion). Banken forventer at rekruttere mellem 12 og 18 nye ansatte og dermed ved udgangen af 2003 at nå op på 40 ansatte, der udelukkende arbejder med FEMIP. Personalebehovet er i øjeblikket ved at blive nyvurderet.

I Bankens forretningsplan for lånefaciliteten fra oktober 2002 opereres med følgende:

- en *betragtelig stigning i långivningen* i perioden 2003-2006, op til et niveau på omkring 2 mia. EUR pr. år ved periodens slutning, sammenlignet med ca. 1,4 mia. EUR i forpligtelser i 2001
- en *gradvis omlægning af virksomheden* mod den private sektor. Ifølge den første forretningsplan skulle transaktionerne i den private sektor i 2005-2006 fortsat udgøre den mindste andel af Bankens årlige udlån. Banken har prioriteret den private sektor og oprettet et kontor for transaktioner i den private sektor inden for FEMIP-afdelingen.

Udviklingen i virksomheden siden oprettelsen af FEMIP tyder på, at forretningsplanens konservative skøn vil blive overskredet: FEMIP har givet gode resultater i det første år af sin virksomhed. Fra oprettelsen af faciliteten i oktober 2002 og til august 2003 gik mere end 63 % af transaktionerne til støtte i den private sektor. Dette mønster skal imidlertid bekræftes over en længere periode, da denne andel af virksomheden i den private sektor kan tilskrives et mindre antal store transaktioner. Den tidligere og nuværende erfaring synes at bekræfte, at det er en udfordrende opgave for EIB og for andre internationale finansielle institutioner at fokusere deres virksomhed i Middelhavsområdet på udviklingen af den private sektor.

Fællesskabet støtter kraftigt EIB's virksomhed i området, blandt andet via store bidrag fra EU-budgettet:

i) *hensættelse* af midler til garantifonden i EU- budgettet: hvert garanteret lån på 1 mia. EUR fra Banken/FEMIP kræver en hensættelse på 58,5 mio. EUR fra garantireserven

ii) *rentesubsidier* til miljøprojekter, der betales over MEDA-budgettet, og for hvilke beløbene varierer betydeligt fra år til år (antagelig omkring 30 mio. EUR i snit på lang sigt)

iii) *risikokapital* fra EU-budgettet (hovedsagelig finansieret over MEDA). Kommissionen har indgået forpligtelser for 150 mio. EUR i støtte til risikovillig kapital i forretningsplanens løbetid (2003-2006); i henhold til Bankens vedtægter⁶ kan den normalt ikke påtage sig ansvar for ejerandele på grundlag af egne midler; løbende arrangementer via tilvejebringelse af risikovillig kapital fra EU-budgettet, der forvaltes af Banken, gør det muligt at kompensere for denne vedtægtsmæssige begrænsning

iv) *teknisk bistand*; en af de vigtigste ændringer i forbindelse med oprettelsen af FEMIP er, at der er frigjort betydelige støtteressourcer via MEDA til finansiering af teknisk bistand. I juni 2002 vedtog Kommissionen en pakke på 105 mio. EUR i teknisk bistand til støtte af FEMIP-projekter for perioden 2003-2006. Denne pakke indebærer en betydelig forøgelse af de midler, der er afsat til teknisk bistand (fra 3 mio. EUR før FEMIP) til 25 mio. EUR årligt inden for rammerne af FEMIP.

Denne støtte er stillet til Bankens rådighed under forudsætning af, at hovedparten af Bankens forpligtelser i regionen går til den private sektor ved udgangen af denne periode. Fællesskabets støtte er imidlertid dyr, og hvis instrumentet skal være holdbart på lang sigt, er det nødvendigt, at der hele tiden indgås forpligtelser via EU-budgettet (jf. også omkostningsselementer nedenfor).

Videreudvikling af FEMIP

For at øge FEMIP's virkning på udviklingen i den private sektor og holde en finansieringsandel på over 50% antages det, at der kan indføres en række tilpasninger eller innovationer i det nuværende instrument:

⁶ Artikel 20 i EIB's vedtægter forbyder Banken at erhverve interesser i virksomheder.

- øget anvendelse af *lokale finansielle institutioner* med henblik på at kanalisere lån til lokale virksomheder, specielt SMV, kan fungere som katalysator for at fremme den lokale finansielle sektors finansiering af lokale entreprenørers behov, først og fremmest mikrokreditter og risikovillig kapital
- undersøge muligheden for at lade EIB optage lån på de lokale kapitalmarkeder og *udlåne til lokale låntagere i lokal valuta*. Dette skulle mindske valutakursrisikoen for låntagere i den private sektor, der fokuserer på de lokale markeder snarere end på eksportmarkederne
- *nye finansielle produkter*, blandt andet garantier til SMV, hvor man udnytter Den Europæiske Investeringsfonds erfaringer og knowhow; i det omfang EIB's vedtægter kan ændres, særlig artikel 20, stk. 2, der udelukker erhvervelse af interesser i virksomheder, kunne EIB øge virksomheden med risikovillig kapital ved at levere egenkapital på grundlag af egne midler
- øge Bankens *risikoprofil* ved at acceptere garantier fra enkeltlåntagere og revidere de nuværende krav vedrørende garantier, jf. artikel 18, stk. 3; i det omfang artikel 18, stk. 3, kan ændres, skulle Bankens finansielle politik revideres ved at øge Bankens risikoprofil; Banken kunne samtidig tilpasse prisfastsættelsen for lån til den private sektor og hensættelsespolitikken som funktion af den øgede risikoprofil
- øge Bankens *gearing* for andre finansieringskilder ved at begrænse dens relative andel i hvert enkelt finansieret projekt og ved at udvikle syndikerede lån.

Alt i alt nyder FEMIP's virksomhed på grundlag af egne midler fordel af EIB's kapacitet til at fremskaffe en stor kapitalmængde på markedet til gunstige lånevilkår som følge af Bankens status som bedste kreditor. FEMIP's virksomhed nyder endvidere fordel af Bankens lave driftsomkostninger, der ved hjælp af fællesskabsgarantien sætter FEMIP i stand til at tilbyde attraktive lånevilkår. EIB's nuværende vedtægter og virksomhedskultur gør det imidlertid vanskeligt for FEMIP at omlægge sin virksomhed og at spille en rolle som katalysator for udviklingen af den private sektor i Middelhavsområdet. Hvis faciliteten kan forbedres på en række punkter, blandt andet ved at man bliver mere risikovillig, kunne FEMIP med tiden øge sit bidrag til udviklingen af den private sektor i regionen.

3.2 ANDEN OPTION: INKORPORERING AF HELE ELLER DELE AF FEMIP I ET DATTERSELSKAB MED EIB SOM HOVEDAKTIONÆR

Den anden mulige option for at øge det finansielle samarbejde mellem EU og Middelhavsområdet og for i højere grad at fokusere støtten på udviklingen af den private sektor er at oprette et datterselskab med EIB som hovedaktionær, der overtager hele eller dele af FEMIP's virksomhed. Man har gennemgået en række argumenter, blandt andet i den udvidede konsekvensanalyse, for at vurdere begrundelsen for denne inkorporering i et datterselskab.

Risikoprofil: Bankens nuværende konservative risikoprofil, der følger af vedtægterne for Banken, hvorefter den ikke må erhverve interesser i virksomheder og skal sikre

passende garantier for sin udlånsvirksomhed, gør det vanskeligt for FEMIP at omlægge virksomheden til udvikling af den private sektor; dette kan imidlertid i et vist omfang ændre sig, hvis de ændringer af vedtægterne, der på det seneste er blevet godkendt af EIB's styrelsesråd, godkendes af regeringskonferencen og ratificeres.

Ressourceintensitet: Udviklingen af den private sektor er en ressourceintensiv proces, navnlig personalemæssigt, hvilket erfaringerne fra andre internationale finansielle institutioner, som arbejder med den private sektor, viser (IFC og EBRD); et særskilt instrument kan lettere afvige fra EIB's nuværende personalepolitik, selv om der ikke er nogen absolut hindring for at øge personalet inden for FEMIP.

Virksomhedskultur: På trods af at lån til den private sektor i transaktionerne inden for EU udgør en stor andel, er Banken fortsat meget specialiseret i finansiering af offentlige infrastrukturer og har med tiden udviklet en virksomhedskultur, der afspejler denne specialisering; et datterselskab kunne lette overgangen til en mere forretningsmæssig bankkultur.

Partnerskab: Det nuværende instrument afspejler beslutningsprocessen og styringen af EIB's transaktioner i EU, hvilket betyder, at EIB's udlån til projekter i Middelhavsområdet godkendes af Bankens bestyrelse ligesom ethvert andet projekt, uden at partnerlandene i Middelhavsområdet har nogen indflydelse; Banken har imidlertid oprettet et rådgivende udvalg, PDCC, der diskuterer hovedretningslinjerne og forretningsplanen for faciliteten. Et nyt datterselskab kunne være åbent over for Middelhavspartnerlandene, som kunne tilbydes at deltage i kapitalen i den nye institution, hvilket ville øge ejerskabet/partnerskabet omkring instrumentet.

Interaktion med lokale økonomiske reformer. Et datterselskab, der har mere personale til at tage sig af bankforretninger i den private sektor, og som praktisk og omhyggeligt kan håndtere projekter i den private sektor, ville være en god kontaktpart i interaktionen med reformer af den lokale økonomi. Repræsentanter for Middelhavspartnerlandene i datterselskabets bestyrelse kunne ligeledes (hvis disse lande tegner sig for en del af kapitalen) spille en vigtig rolle i denne forbindelse. En sådan dynamisk interaktion kunne gøre det lettere at etablere et mere erhvervsvenligt retligt og økonomisk miljø i regionen. Det kunne endvidere stimulere partnerne til at anvende de andre instrumenter i Euro-Middelhavs-partnerskabet mere optimalt.

Langsigtet politisk engagement og synlighed. Inkorporering af FEMIP i en ny institution ville uden tvivl indebære et stærkt politisk engagement og åbne et langsigtet perspektiv og skabe holdbarhed i det finansielle samarbejde mellem EU og Middelhavslandene, der er indrettet på finansiering af investeringer. I stedet for at afhænge af årlige budgetbevillinger kunne EU's bidrag tage form af kapitaldeltagelse i datterselskabet, hvilket ville give dette politiske engagement en høj grad af synlighed.

Kommissionen har undersøgt to mulige suboptioner med hensyn til den mulige oprettelse af et datterselskab med EIB som hovedaktionær.

Suboption 1: Fuldstændig inkorporering af FEMIP i et datterselskab med EIB som hovedaktionær

Denne variant af datterselskabsoptionen går ud på, at hele FEMIP's eksisterende porteføljer, dvs. omkring 10 mia. EUR (godkendte transaktioner), skal inkorporeres i det nye datterselskab. Dette ville indebære en række fordele:

- datterselskabet vil straks få en *indtægtsstrøm* fra de eksisterende transaktioner, der kan bidrage til dets finansielle holdbarhed
- de eksisterende arbejdsgrupper og det bestående personale kunne i vid udstrækning udgøre kernen i den nye institutions personale og medbringe deres erfaringer fra Middelhavstransaktioner
- blandingen af transaktioner i den offentlige og private sektor i samme institution kan indebære komplementaritetsfordele, da en række projekter ligger på grænsen mellem de to sektorer, f.eks. privatiseringstransaktioner eller partnerskaber mellem stat og erhvervslivet såsom BOT (*build-operate-transfer*)-infrastrukturprojekter, som kan drage fordel af denne *dobbelte banktilgang for den offentlige og private sektor*.

Den nye institution skulle have et kapitalgrundlag, der afspejler dens risikoprofil og finansielle stilling med status som bedste kreditor. Hvis garantien fra EU's almindelige budget udvides til også at dække det nye datterselskabs transaktioner, i det mindste for politiske risici, kunne dets fremmedkapitalkvote (gearing ratio) komme til at ligge midt imellem EIB's nuværende fremmedkapitalkvote for transaktioner/kapital på 2,5:1 og den sædvanlige fremmedkapitalkvote for udviklingsbanker på 1:1.

Bidragene til det nye datterselskabs kapital afhænger af ejersammensætningen. EIB kunne bidrage med sin portefølje og tegne hele eller en stor andel af sin majoritetsinteresse med de inkorporerede aktiver, mens andre aktionærer - medlemsstaterne og Det Europæiske Fællesskab - skulle foretage kontante indbetalinger for sine aktietegninger. De pågældende beløb (jf. omkostningselementer nedenfor) afhænger af minoritetsinteressernes relative andel og andelen af indbetalt kapital. Hvis Middelhavspartnerne tilbydes en interesse i den nye institution og dermed tegner en andel af kapitalen, skal de også bidrage til datterselskabets kapital.

Suboption 2: Et datterselskab med EIB som hovedaktionær overtager kun FEMIP's projekter i den private sektor og arbejder kun med den private sektor

Ifølge denne variant overtager det nye datterselskab kun Bankens transaktioner i den private sektor. Resten af FEMIP's virksomhed i Middelhavsområdet - hovedsagelig offentlige infrastrukturprojekter - vil forblive i EIB's regi. Denne option indebærer således, at EIB fortsætter aktiviteterne i den offentlige sektor i Middelhavspartnerlandene, og at datterselskabet begrænser sine aktiviteter til den private sektor inden for EIB-gruppen. Der kan fremføres en række argumenter for denne option.

Kapitalbehovet vil være begrænset, selv hvis man går ud fra en fremmedkapitalkvote på 1:1, da størrelsen af den virksomhed, der skal overtages, bliver mindre - måske 1-2 mia. EUR afhængig af de antagelser, der gøres om afgrænsningen af den virksomhed i den private sektor, der skal overtages. Der vil ikke blive behov for at sikre et nyt kapitalgrundlag for hovedparten af Bankens eksisterende projekter -

hovedsagelig offentlige infrastrukturprojekter - og for den fremtidige andel af transaktioner, der vedrører udlån til den offentlige sektor. Bidragene til kapitalen fra Fællesskabet og medlemsstaterne skulle derfor blive lavere end i tilfældet med en fuldstændig inkorporering af FEMIP.

EIB's og FEMIP's høje effektivitet med hensyn til lån til den offentlige sektor vil blive bevaret. EIB's og FEMIP's lån til den offentlige sektor under den nuværende facilitet - dvs. hovedparten af de nuværende transaktioner, hovedsagelig inden for infrastrukturområdet - har fungeret godt under det tidligere og nuværende mandat vedrørende långivning uden for EU og anses for at have været særligt effektive i betragtning af EIB's anerkendte ekspertise på dette område og Bankens høje omkostningseffektivitet. Denne effektivitet kombineret med garantien via EU's budget har resulteret i lave udlånsratser og gjort, at EIB er en vigtig aktør i finansieringen af infrastrukturprojekter i Middelhavsområdet. Alternativet med at lade FEMIP håndtere den offentlige sektor og datterselskabet den private sektor skulle ikke sætte disse fordele over styr.

Fleksibel risikoprofil og prispolitik. Det nye datterselskabs risikoprofil skulle tilpasses udviklingsbehovene i den private sektor. Det nye datterselskab skulle anvende en prispolitik på linje med dets omkostninger og risikoprofil. Udlånsratser, der er orienteret efter markedsrenterne, vil reducere risiciene for prisforvridninger og potentielle udtrængningseffekter for andre låneinstitutioner.

Forenelighed med bestående garantier fra EU. EU-budgetgarantien for hovedparten af Bankens eksterne lån bidrager til Bankens lave udlånsratser, da EIB ikke selv bærer risikoen for misligholdelse af lånene. En midtvejs gennemgang af EIB's eksterne lånemandater for perioden 2000-2007 forventes at finde sted i Rådet samtidig med denne gennemgang af FEMIP. Kommissionen forventes at foreslå, at man ved midtvejs gennemgangen godkender en fortsættelse indtil januar 2007 af de eksterne lånemandater med garanti fra EU's almindelige budget. Den dobbelte løsning, hvor FEMIP står for den offentlige sektor og datterselskabet for den private sektor, kræver derfor ikke umiddelbart, at man hæver eller ændrer garantisystemet for transaktioner i den offentlige sektor og ændrer udlånsrenterne for den offentlige sektor. Udlån til den private sektor via et nyt datterselskab vil *de jure* falde uden for de nuværende garantier fra EU's almindelige budget, der kun gælder for EIB's virksomhed i henhold til de eksisterende mandater fra Rådet.

Alt i alt forventes inkorporeringen af FEMIP i et datterselskab med EIB som hovedaktionær, der skræddersyes til at opfylde udviklingsbehovene i den private sektor, at have en større grad af fleksibilitet med hensyn til at håndtere disse behov, blandt andet gennem større risikovillighed, som bedre passer til finansiering i den private sektor. En sådan løsning forventes derfor at have en større virkning på udviklingen i den private sektor i regionen. Den nye institution vil få en høj grad af politisk synlighed. En højere grad af ejerskab i forbindelse med Middelhavspartnersnes deltagelse i institutionens kapital og styring vil også fremme interaktionen med lokale økonomiske reformer for at fremme et mere erhvervsvenligt miljø. Omkostninger til kapitaltilførsel i forbindelse med EU's og medlemsstaternes tegning af minoritetsaktier kunne i større eller mindre grad opvejes af besparelser på EU's budget. Omdannelsen af FEMIP til et datterselskab kan enten omfatte hele FEMIP's portefølje, hvilket giver en betydelig indtægtsstrøm for det nye datterselskab, eller kun omfatte en del af porteføljen begrænset til transaktioner i den private sektor,

hvilket i begyndelsen kræver et mere begrænset kapitalgrundlag og en lavere tegnet kapital.

4. OMKOSTNINGSELEMENTER

Begge kerneoptioner - at udvikle FEMIP eller at oprette et datterselskab - har en række budgetmæssige konsekvenser. FEMIP's transaktioner vil fortsat "teoretisk" forblive dækket af en del af EIB's kapital, hvoraf 5 % er indbetalt (medlemsstaternes budgetbidrag). FEMIP er desuden ret dyr for EU-budgettet (hensættelsesomkostninger, støtte fra EU-budgettet). Medlemsstaterne kan regne med ekstraomkostninger til yderligere udvikling af FEMIP, blandt andet i forbindelse med oprettelsen af en donorfond, som Banken i øjeblikket overvejer at oprette.

Omdannelsen af FEMIP til et datterselskab kan have følgende budgetkonsekvenser:

- direkte kapitaltilførselsomkostninger for minoritetsaktionærer, særlig EF, medlemsstaterne og muligvis Middelhavspartnerne, som kan være højere end tilsvarende "teoretiske" kapitaltilførselsomkostninger for EIB
- mulige besparelser til hensættelsesomkostninger på EU-budgettet, hvis EU's budgetgaranti helt eller delvis ophæves
- mulige besparelser for EU's budget for så vidt angår finansiering af risikovillig kapital, i det omfang et datterselskab ikke begrænses af de nuværende krav i vedtægterne for EIB; datterselskabet ville kunne investere risikovillig kapital fra sine egne midler i stedet for fra EU's budgetmidler.

Konklusionen af denne sammenligning⁷ er, at alle optioner har en omkostning.

- Fastholdes FEMIP med sine nuværende karakteristika, kræves en varig, og muligvis højere, støtte via EU's almindelige budget for at garantere dens transaktioner og for at finansiere dens risikokapitaltransaktioner, teknisk bistand og rentesubsidier til miljøprojekter.
- Antages det, at EF og medlemsstaterne tegner sig for en væsentlig andel af det nye datterselskab, kunne det ud fra et konsolideret EU-perspektiv blive dyrere at lade datterselskabet overtage *hele* FEMIP's virksomhed end at bevare faciliteten på trods af en række mulige besparelser i forbindelse med afviklingen af støtte til risikokapital fra MEDA-programmet eller reduktion eller afskaffelse af EIB's lån på grundlag af egne midler. At omdanne FEMIP til et datterselskab kan i et snævert EU-budgetmæssigt perspektiv have varierende virkninger over tiden, alt afhængig af hvilke antagelser der gøres.
- At lade FEMIP blive *delvis* overtaget af et datterselskab er antagelig i det lange løb ikke væsentligt dyrere i et konsolideret EU-perspektiv end at bevare og udvikle FEMIP - ud fra en række antagelser kan det endda blive billigere. Set i et snævert EU-budgetmæssigt perspektiv er det muligvis billigere på grund af ovennævnte besparelser med hensyn til støtte fra EU-budgettet.

⁷ Se den udvidede konsekvensanalyse, særlig afsnit III.4.3.

Yderligere udgifter for EU-budgettet i forbindelse med kapitaltilførsel til datterselskabet skal være forenelige med de stramme budgetrammer i de nuværende **finansielle overslag**. Hvis FEMIP's virksomhed f.eks. overtages *helt* allerede i 2004, og hvis det antages, at der er en langsigtet portefølje på 25 mia. EUR, kan det give følgende tal:

- med en fremmedkapitalkvote for transaktioner/kapital på 2:1, en EF-deltagelse på 10 % i den nye institution, og hvis 10 % af den indbetalte kapital frigives over 10 år, skal EU-budgettet bidrage med årlige betalinger på 12,5 mio. EUR i 2004, 2005 og 2006

- med en fremmedkapitalkvote på 1:1, en EF-deltagelse på 10 % i den nye institution, og hvis 20 % af den indbetalte kapital frigives over 10 år, skal EU-budgettet bidrage med årlige betalinger på 50 mio. EUR i 2004, 2005 og 2006.

Disse beløb kan allerede være helt eller i vidt omfang sikret gennem de besparelser, der opnås med MEDA-programmet (afskaffelsen af støtten til risikovillig kapital i 2004 vil resultere i besparelser på omkring 122 mio. for perioden 2004-2006), og er forenelige med de finansielle overslag.

Der er imidlertid en bredere vifte af muligheder som skitseret i tabellen nedenfor, alt afhængig af de antagelser, der gøres om hovedparametrene (gearing ratio mellem 1 og 2.5, EF-deltagelse mellem 5 % og 25 %, indbetalt kapital mellem 10 % og 25 %). Hvis man antager, at kapitalbidragene frigives over en periode på 10 år, vil det medføre årlige budgetbetalinger på mellem 5 og 156 mio. EUR i 2004, 2005 og 2006.

EF indbetalt bidrag til et datterselskabs kapital
Årlig gennemsnitlig budgetvirkning - yderværdier

Mio.€	Fuld inkorporering af FEMIP (1)		Delvis inkorporering af FEMIP (2)		
	Gearing ratio		Gearing ratio 1		
		2,5	1		
		EF-kapitalandel		EF-kapitalandel	
		5%	25%	5%	25%
Andel af indbetalt kapital	10%	5	62,5	4	19
	25%	12,5	156	9	47

(1) Antagelse: en portefølje på 25 mia. EUR
Kapital indbetalt over 10 år

(2) Antagelse: en portefølje på 7,5 mia. EUR
Kapital indbetalt over 10 år

En *delvis* inkorporering af FEMIP (f.eks. den option, hvorefter der kun indgår transaktioner i den private sektor) ville indebære færre omkostninger og være forenelig med de finansielle overslag. Antager man f.eks. en transaktionsportefølje på 7,5 mia. EUR, en gearing ratio på 1:1, en EF-deltagelse på 10 % i den nye institution og en indbetalt kapital på 10 %-20 % frigivet over 10 år, skulle EU-budgettet bidrage med årlige betalinger på 7,5 til 15 mio. EUR i 2004, 2005 og 2006. Den fulde vifte af muligheder med en gearing ratio på 1:1 og de samme andre antagelser som ovenfor indebærer mulige årlige bidrag på mellem 4 og 47 mio. EUR allerede i 2004, 2005 og 2006.

En eventuel beslutning om at udvide eller revurdere EU's budgetgarantier for datterselskabets lånetransaktioner skal også være forenelig med midtvejs gennemgangen af Bankens eksterne lånemandater, som Rådet skal undersøge samtidig med gennemgangen af FEMIP.

KONKLUSION

En generelt svag privat sektor og et ugunstigt forretningsklima i Middelhavsområdet forhindrer vækst i regionen. Medmindre denne situation ændres, vil Middelhavspartnerne ikke være i stand til at skabe en tilstrækkelig vækst og en acceptabel fremtid for deres voksende befolkning og arbejdsstyrke. Denne diagnose førte til, at man i marts 2002 i Barcelona traf beslutning om en dynamisk nyorientering i det finansielle samarbejde mellem EU og Middelhavsområdet for at løse finansieringsbehovene i den private sektor, og at FEMIP blev oprettet.

Oprettelsen af et instrument, der skal fungere som katalysator for investeringer i den private sektor og reformer i regionen, er imidlertid en udfordring for EIB. En succesfuld udvikling af faciliteten vil i vid udstrækning afhænge af EIB's overordnede institutionelle miljø, som er afgørende for dens vigtigste karakteristika. FEMIP drager ligesom Bankens øvrige transaktioner fordel af en høj grad af effektivitet med hensyn til gearing og omkostningseffektivitet, så længe faciliteten beholdes inden for EIB. Etableres der et mere fleksibelt instrument med andre vedtægter, mere personale og en ny virksomhedskultur og ledelse, sådan at FEMIP overtages af et datterselskab med EIB som hovedaktionær, der designes til at dække finansieringsbehovene i den private sektor, kunne instrumentets effektivitet øges, det vil sige dets evne til at opfylde mandatets mål for den private sektor til begrænsede omkostninger.

Kommissionen konkluderer derfor, at selv om såvel udviklingen af FEMIP som oprettelsen af et datterselskab med EIB som hovedaktionær for transaktioner i Middelhavsområdet kunne give et væsentligt bidrag til udviklingen af den private sektor i Middelhavsområdet, vil et datterselskab, der får tilstrækkelige midler til at realisere mandatet om en stærk privat sektor, kunne få den største virkning. Et datterselskab forventes at kunne udvise en højere grad af fleksibilitet i håndteringen af den private sektors behov, blandt andet ved at antage en mere risikovillig profil, som bedre passer til finansieringsformerne i den private sektor, og ved at have den fulde vifte af avancerede finansielle produkter, der er gearet til den private sektors finansieringsbehov. Kapitaltilførselsomkostningerne i forbindelse med EF's og medlemsstaternes tegning af minoritetsaktieposter kan i større eller mindre grad opvejes af besparelser på EU-budgettet.

FEMIP's inkorporering i et datterselskab ville også forbedre ejerskabet og synligheden omkring instrumentet og sikre en langsigtet holdbarhed i det finansielle samarbejde mellem EU og Middelhavsområdet, ligesom passende governance-arrangementer kunne skabe en stærkere interaktion med Middelhavspartnerne med henblik på at sikre de nødvendige reformer på deres side. Efter Kommissionens opfattelse bør dette alternativ derfor foretrækkes som den bedste option. Hvis Rådet imidlertid finder, at datterselskabsoptionen ikke kan realiseres på nuværende tidspunkt, vil Kommissionen anbefale, at FEMIP i første omgang bibeholdes og udvikles yderligere, og det bør aftales at inkorporere den i en senere fase i et datterselskab med EIB som hovedaktionær.

Afhængig af Rådets egne konklusioner er Kommissionen rede til at udarbejde det lovgivningsforslag, der er nødvendigt for at oprette et datterselskab med EIB som hovedaktionær, der skal overtage hele eller en del af FEMIP's udestående transaktioner, og som får et mandat vedrørende den private sektor, og i hvilket Fællesskabet bliver aktionær. Det forslag, som Kommissionen foreslår, vil under alle omstændigheder være foreneligt med de finansielle overslag.

BILAG : Sammenfatning af den udvidede konsekvensanalyse

Kommissionens udvidede konsekvensanalyse

Sammenfatning¹

i. I det sidste tiår har den økonomiske vækst i partnerlandene i Middelhavsområdet (herefter kaldet "Middelhavsområdet") været utilstrækkelig til at absorbere den voksende arbejdsstyrke. Den manglende udvikling i den private sektor er en nøgelfaktor, der kan bidrage til at forklare denne situation, som er yderligere forværret i de sidste to år. At styrke den private sektors rolle i regionen bør derfor være hovedmålsætningen på mellemlang og lang sigt. Dette kræver for det første et mere erhvervsvenligt klima. I denne sammenhæng viser en sammenligning mellem de nuværende investeringsbehov og karakteristikaene ved udbuddet af finansiel kapital i Middelhavsområdet også, at der er en skævhed mellem udbuddet af kapital og finansieringsbehovene, idet det er vanskeligt at mobilisere kapital til langsigtede investeringer. Navnlig SMV har behov for hensigtsmæssige finansielle produkter til dækning af deres investeringsbehov.

ii. For at dække disse behov besluttede Økofin og Det Europæiske Råd i Barcelona i marts 2002 at øge **Den Europæiske Investeringsbanks eksisterende virksomhed i Middelhavsområdet** gennem oprettelse af en facilitet inden for Bankens rammer. Udviklingen af den private sektor blev anset for at være den vigtigste prioritet. Banken oprettede hurtigt FEMIP (lånefaciliteten for investeringer og partnerskab mellem EU og Middelhavsområdet). FEMIP startede sin virksomhed den 1. september 2002 og blev officielt lanceret på et møde i Barcelona den 18. oktober 2002.

iii. Økofin og Det Europæiske Råd mente dog, at spørgsmålet om, hvorvidt denne **facilitet skulle inkorporeres i et datterselskab med EIB som hovedaktionær**, burde undersøges et år efter facilitetens lancering. Den undersøgelse, som Økofin og Det Europæiske Råd anmodede om, og som skulle foretages et år efter oprettelsen af faciliteten, skal derfor finde sted i efteråret 2003.

iv. For at forberede grundlaget for den linje, der skal anlægges i denne undersøgelse, besluttede Kommissionen at foretage en **udvidet konsekvensanalyse**².

Konsekvensanalyser

Konsekvensanalyser anvendes af Kommissionen som et middel til at forbedre kvaliteten af og sammenhængen i processen til udvikling af politikker og gennemføres for alle vigtige initiativer³. Med konsekvensanalyser identificeres mulige positive og negative virkninger af foreslåede foranstaltninger, og derved skabes der grobund for at foretage kvalificerede politiske vurderinger af forslaget og for at afveje for og imod med henblik på indsatsen for at nå konkurrerende målsætninger.

Foreløbige udkast til konsekvensanalyser kan udarbejdes i en tidlig fase i processen. Udvidede konsekvensanalyser - som i dette tilfælde - skal udarbejdes, inden den vigtigste beslutning træffes.

¹ Kommissionens arbejdsrapport med den fulde tekst til den udvidede konsekvensanalyse "Shaping Support to private sector development in the Mediterranean" offentliggøres samtidigt med denne meddelelse.

² Kommissionens arbejdsprogram 2003, KOM(2002)590, bilag 2.

³ Kommissionens meddelelse om konsekvensanalyse, 5.6.2002, KOM(2002)276.

v. **Optioner.** Denne konsekvensanalyse behandler to skematiske politikoptioner. For at kunne foretage sammenligninger i denne analyse, er der gjort visse antagelser for at afgrænse hver af disse to optioner. Denne skematiske tilgang foregriber på ingen måde den endelige udformning. En anden mulig option, hvor den nuværende facilitet fastholdes i sin aktuelle form uden videre udbygning, tages som udgangspunkt for disse to optioner.

vi. Den **første option er at videreudvikle den nyligt oprettede facilitet** (udvikling af FEMIP, omtalt som "FEMIP-optionen" i denne rapport) med et mandat til at udvikle den private sektor. Dette kunne medføre mulige justeringer af Bankens finansielle politik og, mere specifikt, med hensyn til dens virksomhed i Middelhavsområdet. Efter denne option skulle FEMIP forblive en afdeling inden for Bankens rammer, forvaltet af EIB-personalet som i øjeblikket, muligvis med en større bemanning. FEMIP skulle dermed fortsætte sin virksomhed og udvikle sine produkter så meget som muligt inden for rammerne af EIB, dvs. inden for rammerne af dennes vedtægter og finansielle politik. Faciliteten skulle fortsat hovedsagelig operere inden for rammerne af rådets lånemandater, i øjeblikket med garanti via EU-budgettet og med bidrag fra EU-budgettet til først og fremmest teknisk bistand til dens virksomhed, transaktioner med risikovillig kapital og rentesubsidier til miljøprojekter. Transaktionerne skulle fortsat forvaltes centralt fra Luxembourg med nogle få regionale kontorer eller landekontorer.

vii. Den **anden option er at oprette et datterselskab med EIB som hovedaktionær** ("datterselskabsoptionen"). Ifølge denne option skal Bankens portefølje i Middelhavsområdet helt eller delvist overtages af datterselskabet. Det nye datterselskab skulle have eget personale, egne vedtægter og egen finansiell politik og have - ligesom FEMIP - et mandat til at udvikle den private sektor. Der skulle ske en væsentlig forøgelse af personalet, sådan at datterselskabet kan varetage en ressourcetrængende udvikling af sin virksomhed i den private sektor. Det nye datterselskab skulle kunne udbyde en bred vifte af finansielle produkter. Det skulle have en profil, der ligner de multilaterale udviklingsbankers, særlig med hensyn til økonomisk stilling og kapitalbase for at sikre en status som bedste kreditor og en AAA-rating. Virksomheden skulle forvaltes centralt fra hovedkontoret, mens lokale landekontorer skal spille en vigtig rolle. Tanken er, at EIB skulle have aktiemajoriteten, men at kapitalen også skal være åben for medlemsstaterne, Det Europæiske Fællesskab og Middelhavspartnerne. Denne åbne aktionærstruktur skulle afspejles i ledelsen.

viii. For at kunne foretage en vurdering af de to optioner blev der fastlagt en række **konsekvenskriterier**. Det drejer sig om optionernes **effektivitet** med hensyn til at nå politikmålene og deres **efficiens** under hensyntagen til ressourcemobilisering. Virkningen på udviklingen af den private sektor har været hovedkriteriet for at vurdere optionerne. I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Göteborg den 15. og 16. juni 2001 er konsekvenskriterierne blevet undersøgt i denne rapport med hensyn til **holdbar udvikling**, herunder økonomiske, finansielle, beskæftigelsesmæssige og miljømæssige aspekter.

ix. **Høring af interessenter.** Kommissionens tjenestegrene har haft tæt kontakt med EIB's tjenestegrene i forbindelse med denne analyse. Middelhavspartnerne blev hørt som vigtige interessenter i denne proces. En del af Middelhavspartners repræsentanter stillede spørgsmål om, hvad der kendetegnede optionerne, og hvad valget indebar, men de interessenter, der udtrykte en mening, anerkendte, at et datterselskab ville give bedre muligheder for ejerskab og sende et stærkt og synligt signal om politisk commitment. Nogle spurgte specielt om priserne på de produkter, som et datterselskab kunne tilbyde

sammenlignet med vilkårene, som de er i dag med FEMIP. Virksomhedssammenslutninger, der også blev hørt, understregede SMV's finansieringsbehov⁴ og opfordrede til, at udbuddet af kapital blev styrket og diversificeret. Kommissionens tjenestegrene havde også en række uformelle kontakter med Den Europæiske Investeringsfond (EIF), Verdensbanken, International Finance Corporation (IFC), Den Afrikanske Udviklingsbank og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) .

x. **Effektivitet.** Med hensyn til effektivitet - først og fremmest opfyldelsen af hovedmålsætningen om at støtte udviklingen af den private sektor - afhænger den forventede virkning af de to optioner af de underliggende antagelser. Det er imidlertid klart, at de to optioner har en forskellig virkning med hensyn til at opfylde investeringsbehovene i den private sektor i regionen og med hensyn til at bidrage til vækst. Man har også undersøgt en række andre målsætninger, nemlig evnen til at støtte udviklingen af den lokale finanssektor, til at opfylde de lokale SMV's behov og til at finansiere vigtige transnationale infrastrukturprojekter såvel som partnerskaber mellem offentlige og private aktører.

xi. FEMIP blev hurtigt operationel takket være et stærkt engageret personale. FEMIP drager fordel af EIB's virksomhedsmiljø, logistik, infrastruktur og erfaring. Ifølge FEMIP-optionen kan transaktionerne i den private sektor øges fra det nuværende beskedne niveau med hjælp fra lokale finansielle institutioner, som kan kanalisere lån til lokale virksomheder, særlig SMV. At satse på at udvikle den private sektor inden for rammerne af denne option er en stor, men ikke umulig **udfordring**, men det vil blive nødvendigt at ændre en række af EIB's vedtægtsbestemmelser og stående rutiner, eftersom der ikke findes et lignende mandat for den private sektor for EIB's øvrige transaktioner.

xii. Datterselskabsoptionen kunne blive **mere effektiv** end FEMIP-optionen med hensyn til at opfylde mandatet om at udvikle den private sektor, hvis man accepterer en mere **risikovillig profil** end EIB, udvikler en proaktiv institutionel kapacitet ved at **styrke personalet** med nye ansatte med kendskab til banktjenester i den private sektor, sikrer større **nærhed** til lokale aktører, gennemfører **markedsorienterede prissætningspolitikker** for både at dække øget risikotagning og større driftsomkostninger samt udbyder en **fuld vifte af avancerede finansielle produkter**, der er gearet til finansiering i den private sektor, som i øjeblikket står over for et begrænset udbud af lokal kapital.

xiii. **Efficiens.** Med udgangspunkt i *status quo* er FEMIP-instrumentet i dets nuværende form meget efficient med hensyn til omkostninger og gearing for så vidt angår Bankens transaktioner på grundlag af egne midler. Instrumentet drager fordel af EIB's lave låneomkostninger og synergier med Bankens andre aktiviteter og afdelinger. Det tilvejebringer lån til lave omkostninger til partnerlandene og har en høj gearing for andre finansieringsmidler, der tilvejebringes på markedet for at gennemføre transaktionerne. Ser man på de ressourcer, der skal mobiliseres for at gennemføre udlånstransaktionerne, kan FEMIP-optionen ud fra et **proportionalitetssynspunkt** anses for at skabe en højere gearing for så vidt angår transaktioner på grundlag af egne midler end et datterselskab. Den sammenligning skal dog ikke tages for pålydende, fordi FEMIP-optionen med de nuværende vedtægter indebærer, at transaktioner med risikovillig kapital skal baseres på ekstern finansiering.

⁴ Små og mellemstore virksomheder (SMV). EU's sædvanlige definition: virksomheder med mindre end 500 ansatte.

xiv. Ifølge datterselskabsoptionen skal transaktionerne garanteres med en **kapital, der afspejler risikoprofilen**, hvilket - afhængigt af den risikoprofil der vælges - kan indebære en lavere fremmedkapitalkvote for kapital/transaktioner, som eventuelt skal reduceres i forhold til EIB's nuværende samlede kvote på 2,5 : 1. For at give datterselskabet en tilstrækkelig arbejdskapital kunne andelen af indbetalt kapital blive højere end de 5 %, der i dag gælder for EIB's indbetalte kapital. Modstykket hertil er, at der bliver mulighed for at udvikle en bredere vifte af finansielle produkter og gennemføre transaktioner med risikovillig kapital uden ekstern finansiering.

xv. Hvis Fællesskabet og medlemsstaterne deltager direkte, skal de bidrage til selskabets kapital. Omfanget af dette bidrag vil afhænge af datterselskabets endelige udformning, og det kunne i større eller mindre grad opvejes af **besparelser på EU-budgettet**, da støtten til risikovillig kapital fra MEDA-programmet⁵ og midlerne til garantifonden i forbindelse med ekstern långivning ikke længere vil være nødvendige, i det mindste delvis.

xvi. For Middelhavspartnerne vil forbedringerne med datterselskabsoptionen sammenlignet med FEMIP medføre tilsvarende højere rentesatser og et eventuelt kapitalbidrag, hvis de tilbydes en kapitalinteresse i institutionen. Disse potentielle omkostningsimplikationer er modstykket til øget ejerskab i forhold til instrumentet og supplerende fordele med hensyn til udvikling af den private sektor.

xvii. **Subsidiaritet** vil fortsat blive bedre sikret ved at fastholde et fællesskabsinstrument - FEMIP eller et datterselskab - end ved at øge antallet af nationale finansieringsordninger. En direkte EU-deltagelse i datterselskabet kan allerede finansieres inden for rammerne af de nuværende **finansielle overslag** og kunne desuden bidrage til at forbedre samarbejdet med andre EU-instrumenter såsom MEDA og til at sikre konsistens med Fællesskabets politikmålsætninger i Middelhavsområdet. Et eventuelt valg om at udvide eller nyoverveje EU-budgetgarantien for datterselskabets låntransaktioner kunne også være foreneligt med den nuværende **midtvejs gennemgang** af Bankens mandat om långivning uden for EU.

xviii. **Holdbar udvikling**. Antages det, at datterselskabet stort set vil følge EIB's eksisterende miljøpolitik og fortsætte virksomheden på dette område, må optionerne anses for at være **neutrale med hensyn til miljøvirkningen**. Det har ikke været muligt at kvantificere virkningen af EIB's nuværende virksomhed på beskæftigelsen i Middelhavsområdet, men et datterselskab skønnes i det lange løb at være potentielt **mest effektivt** til at bidrage til **jobskabelse**, hovedsagelig på grund af dets større effektivitet med hensyn til at stimulere udviklingen af den private sektor. At tilpasse og udvikle FEMIP vil imidlertid også have en positiv virkning.

xix. **Samarbejde** med de Middelhavspartnere, hvor FEMIP kan operere, sikres i øjeblikket gennem deres tilstedeværelse i FEMIP's rådgivende organ, Udvalget for Politisk Dialog og Samordning (PDCC). Dette organ spiller kun en rådgivende rolle, og FEMIP's ledelse, der er underlagt EIB's regler, kan ikke træffe fællesbeslutninger med Middelhavspartnerne. **Datterselskabsoptionen ville forbedre ejerskabet**, hvis de parter, der indgår transaktioner med, blev tilbudt en andel i den nye institution. De ville så kunne deltage som fuldstændige samarbejdspartnere i ledelsen.

⁵ MEDA-programmet, der er oprettet i henhold til Rådets forordning (EF) 1488/96, er EU's vigtigste finansielle instrument til implementering af Euro-Middelhavs-partnerskabet. Programmet giver teknisk og finansiell støtte til gennemførelse af økonomiske og sociale reformer i Middelhavsområdet.